

Leusden kan aan de slag met de Weedwinner. Van links naar rechts: Willem Hellinga, Johan Bruntink, machinist Arjan van der Heijden en Johan Ossendrijver

‘Zoveel mogelijk onkruid uit de bestrating met heet water in plaats van borstelen’

Gemeente Leusden neemt beheer in eigen hand

Leusden bestrijdt onkruid in bestrating voortaan met eigen machines en eigen personeel. Eerst wordt geborsteld voor het grove werk en daarna volgt heet water voor het betere effect. De kunst blijkt zoveel mogelijk te handelen naar bevind van zaken en dat gaat volgens de gemeente het best in eigen beheer.

Auteur: Bart Mullink

‘We hebben eerst een achterstand weg te werken’, zegt Johan Ossendrijver, coördinator uitvoering openbare werken bij de gemeente Leusden. Voorheen werd de onkruidbestrijding uitbesteed. Tenminste, voegt hij daaraan toe, voor zover de gemeenteraad er überhaupt geld voor over had. Gevolg was vooral vorig jaar nog dat de boel de boel werd gelaten. Het onkruid kreeg kans flink te woekeren. Onder het motto beter ten halve gekeerd dan ten hele gedwaald besloot de gemeente het vanaf dit jaar over een nieuwe boeg te gooien. Ossendrijver stelde een eigen team samen voor onkruidbestrijding. Vanaf januari ging dat het onkruid in bestratingen te lijf. Taaie soorten als hanenpoot en varkensgras bleken stevig wortel te hebben geschoten. De onkruidborstel-veegtandem die werd ingezet, kwam hierbij goed van pas. Dat borstelen is wat de gemeenteman betreft niet-

temin voor een groot deel tijdelijk. Heet water heeft wat hem betreft de voorkeur. Als het ruige werk eenmaal achter de rug is, is dit in zijn ogen het beste om de bestrating blijvend netjes te houden.

Sensorgestuurd

Voor de heetwateronkruidbestrijding is een Weedwinner aangeschaft. Deze sensorgestuurde zogenoemde ‘heetwateronkruidbeheersmachine’ is net op de markt en moet het gat vullen dat ontstond door het verscheiden van het merk Heatweed. De initiatiefnemers achter de nieuwe merknaam zagen dat de bestaande heetwatermachines voor een groot deel dringend aan vervanging toe zijn. ‘Veel zijn al meer dan tien jaar oud en al die tijd dag in dag uit gebruikt. De storingsgevoeligheid neemt daarvoor toe’, zegt Willem Hellinga van leverancier

DEM, die samen met dealer Johan Bruntink een kijkje komt nemen. De Weedwinner kwam voor Leusden precies op het goede moment. De gemeente kocht deze zomer het eerste exemplaar en heeft hem zodoende al een tijdje in gebruik. Met alle aangeschafte nieuwe machines werd ook een bijbehorend team gevormd. De bediening van zo'n sensorgestuurde heetwatermachine is een vak dat behalve een speciale training ook eigen inzicht vergt, weet Ossendrijver.

Arjan van der Heijden maakte in Leusden de overstap van broodbakker naar Weedwinner-machinist. In plaats van in de nachtelijke uren kan hij nu gewoon overdag werken en dat vindt hij een groot voordeel. Meer dan een opdrachtnemer die een vast bestek uitvoert, heeft hij als machinist de vrijheid om zelf te beoordelen waar hij op een bepaald moment het beste kan zijn en hoe hij het werk uitvoert. Die vrijheid betekent een extra verantwoordelijkheid, die het werk aantrekkelijker maakt maar ook effectiever, weet hij. 'Ik kijk wat het beeld is en kies wat ik daarom het beste eerst kan doen en wat later. Wat het goede moment is, hangt ook af van het gebruik van een locatie. Een parkeerterrein bij een school zal ik aanpakken in de vakantie, want dan is het leeg. Winkelcentra bezoek ik vroeg in de ochtend als het er rustig is. Op fietspaden kom ik alleen op tijden dat er weinig leerlingen naar en van school rijden.'

Zuinig

Ossendrijver hoort het allemaal tevreden aan. 'Je ziet', merkt hij op, 'dat Arjan ook goed zorgt

'We krijgen tijdens het werk veel complimenten. Iemand was zelfs zo content dat hij voor het hele team gebak kwam brengen'

voor de machine. Er zit nog steeds geen krasje op.' Nooit zal hij, zo onderstreept hij, met zo'n kostbare en geavanceerde machine als de Weedwinner zomaar iemand op pad sturen. 'Maar als Arjan bijvoorbeeld vakantie heeft, moet het werk wel doorgaan. Voor zulke periodes heeft hij een vaste collega van wie we weten dat die ook heel zuinig is op de machine.' Het besturen alleen al is een vak apart, weet Ossendrijver. 'De machinist moet op heel veel dingen letten. Goed sturen met een scherp oog op de spuitbalk, kijken of er geen takken overhangen of andere obstakels zijn en ook nog op het verkeer letten. Naar boven, beneden, vooruit en opzij: je hebt eigenlijk aan twee ogen niet genoeg. De leverancier biedt niet voor niets een speciale training aan. Maar daarmee ben je er niet. Je moet het ook in je hebben.' Langzaam maar zeker wint de gemeente de straat zo terug op het onkruid. 'Op sommige paden bleek het onkruid zodanig gegroeid dat borstelen en vegen niet toereikend waren. Daar moesten we zelfs een shovel inzetten. Idealiter komen we voortaan een paar weken na het borstelen langs met de heetwatermachine. Dan bereiken we ook een stukje van de wortels en pakken we gelijk alles wat weer is gaan kiemen aan.'

Complimenten

Dat de resultaten worden gezien, blijkt, zegt Van der Heijden. 'We krijgen tijdens het werk veel complimenten. Iemand was zelfs zo content dat hij voor het hele team gebak kwam brengen.' Ossendrijver begrijpt dat goed. 'De mensen houden van groen maar willen ook dat de bestrating er verzorgd bijligt.' Ossendrijver verwacht dat de borstelmaschine nodig blijft, maar dat het meeste werk geleidelijk kan worden overgenomen door de Weedwinner. Heet water heeft volgens hem veel voor op de onkruidborstel. 'Je bereikt ook een stukje van

de wortels. Borstelen lijkt meer op maaien. In het slechtste geval betekent dat snoeien om te groeien, in plaats van de planten uit te putten zodat ze uiteindelijk verdwijnen.' Nog een belangrijk voordeel van heet water vindt hij dat de bestrating er niet door wordt beschadigd en verder dat ook groene aanslag ermee verdwijnt, er geen stof opwaait en er minder kans is op schade in de omgeving door rondvliegende steentjes. Om de investering te laten renderen, is een zo continu mogelijke inzet van belang, voegt hij daaraan toe. 'Alleen bij vorst kunnen we hem niet gebruiken. Met de zachte winters zoals we die de laatste jaren hebben gehad, hoeft hij in elk geval maar heel weinig stil te staan. Als we willen, kunnen we waarschijnlijk een groot deel van de winter doorwerken. De flexibiliteit om dat te doen danken we ook aan het gegeven dat we daar nu helemaal zelf over gaan.'

Gunstige aanpak

Het zal nog wel een paar jaar duren voordat de achterstand helemaal is ingelopen, verwacht Ossendrijver. Door consequente bestrijding zullen niettemin geleidelijk de wortelstelsels van zelfs de taaiste straatonkruiden aan uitputting ten onder gaan, is de bedoeling. Dan blijft er voor sommige plaatsen nog een rol voor de borstelmaschine. Maar het grootste deel van het werk ziet hij dan het liefst gedaan worden met de heetwateronkruidbeheersmachine. Wat rekenwerk maakte hem duidelijk dat de bestrating daarmee goed bijhouden niet alleen een verzorgd beeld oplevert, maar ook financieel een relatief gunstige aanpak is.

'Mensen houden van groen maar willen ook dat de bestrating er verzorgd bijligt'

